

Summary

The collection from the Modřice IV site (Brno-Country District), which is characterised by dominating Szeletian artefacts, has been supplemented by Levallois flakes, leaf points' fragments and a large Jermanowice-type point from J. Lavický's collection (Fig. 19).

Martin Oliva

Mohelno (okr. Třebíč) „Plevovce“

Pozdní fáze mladého paleolitu. Sídliště. Sonda. Záchraný výzkum.
Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1043883N, 16.1510556E

V létě roku 2022 navázali autoři zprávy na předchozí výzkumy, při kterých byly na lokalitě prozkoumány čtyři kamenné struktury (KSA, KSB, KSD, KSE), a během dvou odstavek přečerpávací vodní elektrárny se nám podařilo prozkoumat nejjihnější a současně i nejnižší položenou kamennou strukturu KSF. Sonda byla vytyčena na základě ojedinělých obnažených kamenů a štípaných kamenných artefaktů vyjmutých z intaktního sedimentu. Během první odstavky byla odkryta plocha o rozměrech 3,5 × 3,5 m, v rámci které se podařilo identifikovat nesouvislou (zjevně poškozenou) kamennou dlažbu (obr. 20). Při jihovýchodním okraji zkoumané plochy byla nálezová situace porušena mladším výkopem, který na základě morfologie a silně oglejené výplně interpretujeme jako studánku (obr. 21). V tomto případě však nebyla vyložena kameny, a ani její odvodňovací koryto nebylo tak výrazné, jak tomu bylo v případě studánky, jež poškodila severozápadní okraj KSD, zkoumané v roce 2021 (Augustinová et al. 2022). Výplň studánky, kromě ojedinělých paleolitických artefaktů v sekundární pozici, neposkytla žádný přesvědčivý archeologický materiál, jenž by umožnil její přiřazení ke konkrétní epizodě osídlení lokality. V průběhu druhé odstavky byla zkoumaná plocha rozšířena severním a východním směrem, kde prostorová analýza nálezů získaných během první odstavky naznačovala možnost pokračování nálezového klastru. Výsledná prozkoumaná plocha tak nakonec dosáhla 20,25 m². Vzhledem k porušení studánkou a velmi silné erozi, zapříčiněné kolísáním vodní hladiny mohelenské nádrže, byla

Obr. 20. Mohelno. Pohled na výzkum KSF v průběhu první odstavky. Foto J. Bartík.
Fig. 20. Mohelno. View of the KSF (=stone Structure F) excavation during the first maintenance break. Photo by J. Bartík.

KSF značně poškozena. Nicméně i přes tyto skutečnosti se zdá být zřejmé, že kamenná dlažba nebyla tak souvislá a paleolitická vrstva nevykazovala tak vysokou hustotu artefaktů, jak tomu bylo u kamenných struktur prozkoumaných v minulých letech (Bartík et al. 2020; Rychtaříková et al. 2021). V kolekci nalezených artefaktů štípané kamenné industrie, jež je opět vyrobena zejména z křišťálu, který doplňují silicit z glacienních sedimentů a plazma, jsou zastoupeny také charakteristické odstěpovače-jádra a mikrolity. Opět byly zaznamenány drobné hrudky červeného barviva, fragmenty zvířecích zubů i kostí a hrubotvará industrie z lokálních surovin – granulitu, amfibolitu a ortoruly. Při západním okraji zkoumané sondy byla mimo jiné nalezena hrudka hlíny, vypálené při nízké teplotě a v redukčním prostředí. Během dalších výzkumných sezón budou pracovníci Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., nadále pokračovat v průzkumu lokality, jelikož samotný potenciál této oblasti nebyl zdaleka vyčerpán.

Literatura

- Augustinová, K., Škrdla, P., Bartík, J., Rychtaříková, T. 2022: Mohelno (okr. Třebíč). *Přehled výzkumů* 63(1), 108–109.
- Bartík, J., Škrdla, P., Rychtaříková, T., Demidenko, Y. E., Nejman, L. 2020: Kamenná struktura E v Mohelně-Plevovcích: nová výzva pro metodiku výzkumu. *Přehled výzkumů* 61(1), 47–57. DOI: 10.47382/pv0611-05. Dostupné také z: http://pv.arub.avcr.cz/61_1_05.pdf.
- Rychtaříková, T., Bartík, J., Škrdla, P., Augustinová, K. 2021: Mohelno (okr. Třebíč). *Přehled výzkumů* 62(1), 176–177.

Obr. 21. Mohelno. Detail nálezové situace porušené studánkou. Foto J. Bartík.
Fig. 21. Mohelno. Detail of the archaeological context damaged by a well. Photo by J. Bartík.

Summary

A salvage archaeological excavation of the Mohelno-Plevovce site (Třebíč District) continued during the maintenance break at the Dalešice Hydro Power Plant in the summer of 2022. The southernmost and the lowest stone Structure F was completely excavated (Fig. 20). At the southeastern part of the trench, the artefact-bearing horizon was damaged by a later interference. Based on its morphology, we interpret it as a well (Fig. 21). We can conclude that the stone Structure F was not as continuous, and the Paleolithic layer did not show as high density of artefacts as was the case with the stone structures excavated in previous years.

Klára Augustinová, Petr Škrdla, Jaroslav Bartík,
Tereza Rychtaříková